

b) razstava »Izvenevropska zbirka Alme Karlinove« v mescu juliju. Razstavo si je ogledalo 4200 oseb.

Etnografska zbirka Mestnega muzeja v Celju šteje zdaj 992 inventariziranih predmetov, ki so preparirani in konservirani. Fototeka šteje 1125 fotografij in 37 barvnih negativov z etnološkega področja. Ko bodo končana obnovitvena dela na Stari grofiji, bo dobil etnografski oddelek večji razstavni prostor, ki bo nudil nove možnosti prikazovanja etnografskih značilnosti celjskega območja.

Résumé

L'ACTIVITÉ ETHNOGRAPHIQUE DU MUSÉE MUNICIPAL DE CELJE EN 1958—1960

En 1958—1960, le département ethnographique du Musée Municipal de Celje continuait, d'une manière systématique, les enquêtes de campagne dans la Vallée Supérieure de la Savinja et dans la Vallée Zadrečka. Avec de nombreuses notes, photos et croquis, on a recueilli, aussi dans ces années, à peu près 400 objets muséologiques.

En 1960, les salles d'exposition du département ethnographique restaient fermées au public pour des raisons de travaux de restauration de l'immeuble du Musée. Mais on organisa deux expositions temporaires, »Le mouchoir de tête en Slovénie« (par le Musée ethnographique de Ljubljana) et »La collection Outre-Mer d'Alma Karlin«.

OB RAZSTAVI DEL JOZETA KARLOVSKA

Nace Šumi

Lani je Slovensko etnografsko društvo s sodelovanjem Etnografskega muzeja v Ljubljani priredilo razstavo del znanega zbiratelja, raziskovalca in poustvarjalca slovenskega ornamenta; pod streho jo je sprejel Etnografski muzej v Ljubljani. Iz skopih časopisnih poročil o prireditvi in nekaterih obrobnihih revijalnih opazkih je bilo komaj mogoče slutiti močno deljena mnenja, ki so med obiskovalci krožila o tej razstavi in na splošno o pomenu in ceni sorodnih prizadevanj.

Avtor se je potrudil, da je dal razstavi pečat skrbnega izbora z retrospektivno tendenco. Od prvih zbirk in stilizacij geometričnega in rastlinskega ornamenta ga je pot vodila do formulacije sintetičnih del, ki jih sam imenuje ornamentalne podobe. Značilno zanje je, da se ne zadovoljujejo z različnimi sistemi stilizacije, marveč da zavestno iščejo simbolične celote, da oživljajo svet rastlinja, po drugi strani pa skušajo ilustrativno-simbolično vključiti v ornamentalno ploskev mitološke in splošno folklorne predstave. Če dodamo, da spremlja ta razvoj iznajdljiva raba lazurnih barv, ki skoznje proseva struktura gradiva, da se okorišča Karlovšek tudi s prvimi oljnega slikarstva ter posega vedé ali nevedé v zakladnico vzhodnega slikarstva, bi bilo to za splošno informacijo o snovi in formalnih značilnostih že kar dovolj. Težave pa nastajajo, kadar je treba ocenjevati pomen njegovega opusa kot likovno ambiciozne ali folklorno ustrezajoče stvaritve. Kakor etnografska veda nujno more le z rezervo priznavati ilustrativni pomen takih kreacij, tako se tudi likovna kritika nikakor ni mogla ogreti zanje.

Edini kriterij, ki je bil doslej pri oceni Karlovškovega dela plodno porabljen, je teza o njegovem »svetovnem nazoru«, ki naj ga kratko malo

predstavlja ornament. Ta teza pa je pomembna, ker hkrati za oceno dela pove zelo malo in zelo veliko. Malo, ker ornamentu kot krasilni panogi nihče ne more odrekati življenjske upravičenosti, saj se dobršen del sodobnega slikarstva, če se avtorji tega zavedajo ali ne, nagiblje v to smer. Pove pa tudi zelo veliko, ker z nekoliko aforističnim enačenjem ornamenta in svetovnega nazora spričo posebnih prijemov Karlovske roke in domišljije razločno kaže na konservativnost in neaktualnost njegovega opusa. Karlovsško delo nosi v sebi različne prvine preprostega ljudskega ustvarjanja, čeprav je tehnično dognano in deloma celo v tej smeri novotarsko. Nedvomno je, da se tudi v likovnem pogledu Karlovskov opus dotika strun, ki obvladujejo sodobno slikarstvo. A kakor se vrsta modernih smeri giblje ob nevarnih stranpotih, tako je njegovo delo ne le motivno, marveč zlasti v prijemu za sodobno duševnost v marsikaterem pogledu arheološki dokument. Čudno pa je vendarle, da naša kritika poklanja toliko pozornosti vsakovrstnim navim ali primitivnim umetnikom in prvinam v »visoki« umetnosti (čeprav so včasih močno umetno vnesene), Karlovska pa je docela prezrla. Ob tem se odpira problem, ki sicer ne bo terjal kakih bistvenih revizij v ocenjevanju kvalitete, vendar bo posegel lahko globoko v psihološko strukturo sodobnega ustvarjanja. Menim, da se po tej poti ne bo treba preveč čuditi, kako se je Karlovskov opus, porojen iz prizadevanj romantičnega fin-de-siècla, zakoreninjen pa v starejših likovnih predstavah, mogel pojaviti in kako se vendar pletejo med njim in modernimi smermi sorodstvene niti.

Résumé

EN MARGE DE L'EXPOSITION DE PEINTURES DE JOZE KARLOVSEK

L'année dernière, Jože Karlošek, le connu collectionneur et investigateur de l'ornement slovène, a organisé, au Musée ethnographique de Ljubljana, une exposition de ses peintures, dont les sujets appartiennent à ce même domaine de l'ornement. En partant, d'abord, des stylisations des ornements géométrique et végétal, le peintre est arrivé à ce qu'il appelle « peintures ornementales ». Il y a introduit la vivacité et le symbolisme des notions mythologiques et des sujets de caractère folklorique en général. Il faut souligner les efforts caractéristiques du peintre, tendant à évoquer les simples notions populaires transposées au langage de l'art décoratif, bien qu'enrichies, du point de vue de la forme et de la technique, d'éléments de la peinture récente, et rapprochées à l'art des pays orientaux. Mais il n'est pas moins caractéristique que nos critiques de l'art aient presque à l'unanimité fermé l'oeil sur lui, bien qu'ils soient souvent prêts à vanter des artistes »naïfs« ou »primitifs« de tous les genres, et à faire ressortir de tels éléments dans l'art contemporain.